

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 04. jun 2024.godine

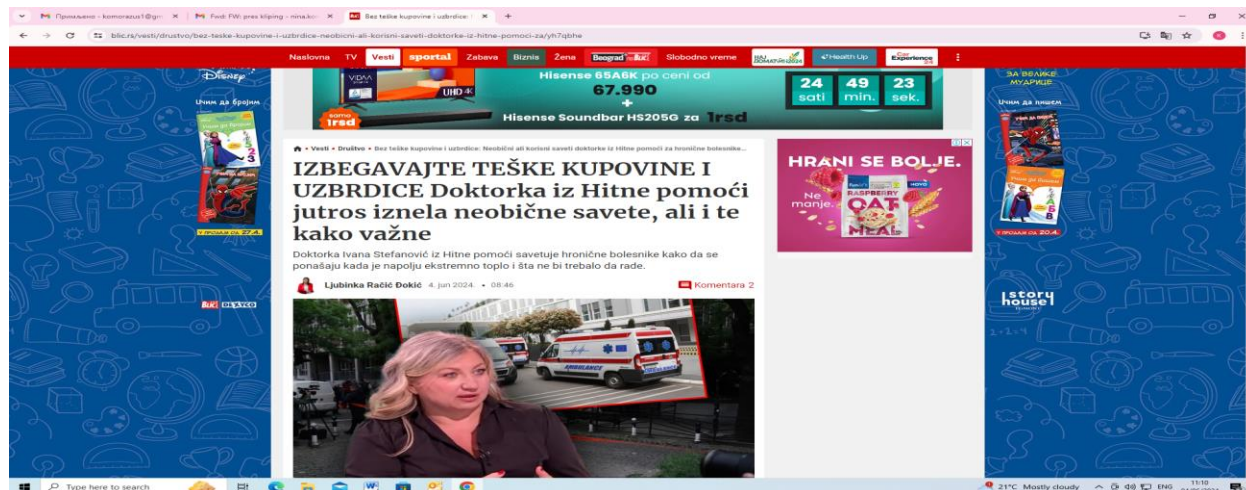
BLIC- IZBEGAVAJTE TEŠKE KUPOVINE I UZBRDICE Doktorka iz Hitne pomoći jutros iznela neobične savete, ali i te kako važne

N1- Novi test krvi mogao bi da predvidi povratak kancera dojke i pre pojave simptoma

DNEVNIK- POLA VEKA OD OSNIVANJA DRUŠTVA MULTIPLE SKLEROZE
Oboleli u Srbiji leče se kao u najrazvijenijim državama

DANAS- „Čiji će lekari da nas leče kad svi naši budu otišli u inostranstvo“:
Srbiju godišnje napusti oko 600 doktora

POLITIKA- Dijagnozu dijabetesa svake godine dobije 250 dece

IZBEGAVAJTE TEŠKE KUPOVINE I UZBRDICE Doktorka iz Hitne pomoći jutros iznela neobične savete, ali i te kako važne

Doktorica Ivana Stefanović iz Hitne pomoći savetuje hronične bolesnike kako da se ponašaju kada je napolju ekstremno toplo i šta ne bi trebalo da rade.

Do četvrtka će biti promenljivo i nestabilno vreme, a od četvrtka stiže leto i temperature preko 30 stepeni. Iz Hitne pomoći saveti kako se ponašati u ekstremnim situacijama, odnosno tokom toplotnog talasa.

Doktorica Ivana Stefanović rekla je da tokom toplog talasa uvek treba da se ponašamo umereno.

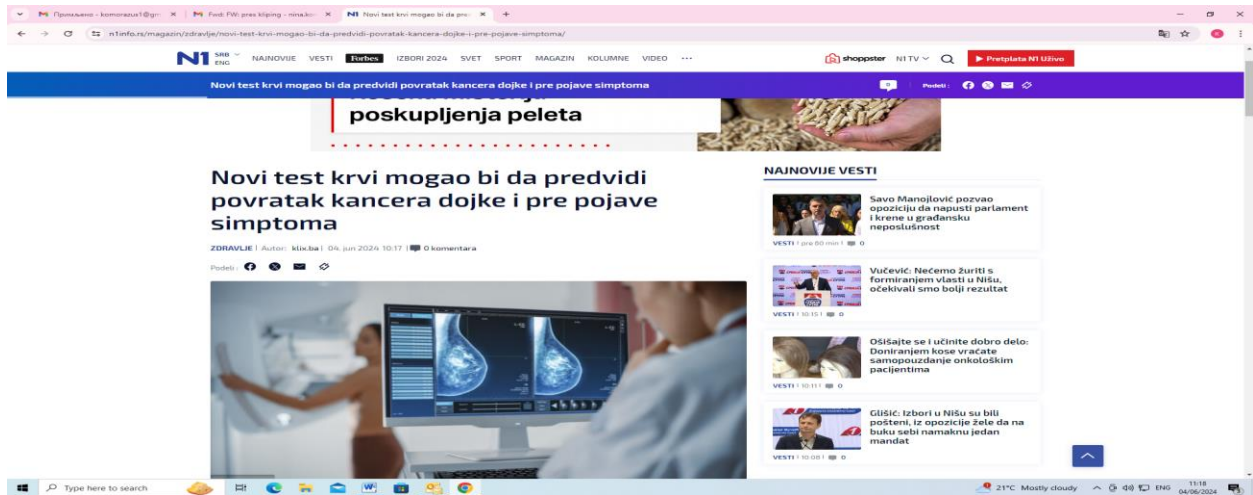
Kada su ekstremne situacije svi pacijenti koji boluju od neke hronične bolesti, naročito kardiovaskularnih bolesti, treba da izbegavaju napore i „teške kupovine“.

- To možda naivno zvuči, ali kada nosite teško u rukama, krv ide u ruke, napravi se relativna ishemija, može da se napravi neke neželjeni koronarni događaj. Dakle, ne nositi ništa teško, pokušajte da izbegnete uzbrdice, naročito kada je vlaga i kada je jako toplo, jer i tada srce radi pod povećanim naporom - rekla je dr Stefanović.

Bilo bi pametno da jednu stanicu pređete autobusom, pa da se spustite do kuće – što je, kako kaže, doktorica Stefanović, realan savet za takve pacijente.

Što se tiče hrane, ona bi trebalo da bude što laganija, A ako se znojite, to treba nadoknaditi, neće biti neočekivano da vam pritisak padne, napominje doktorica.

- Treba da razgovarate sa svojim izabranim lekarom, možda i pre toplotnog talasa, kako da se ponašate i koji lek možete da smanjite - zaključila je doktorica Stefanović.

Novi test krvi mogao bi da predvidi povratak kancera dojke i pre pojave simptoma

Pokazalo se da je test 100 odsto tačan u predviđanju kod kojih osoba će doći do povratka kancera.

Istraživači sa Instituta za istraživanje kancera (ICR) u Londonu tvrde da novi test krvi može da predvidi da li će se kancer dojke vratiti.

Kažu da novi ultra osetljivi test krvi predviđa da li će se kancer dojke vratiti godinama pre nego što se bolest pokaže na snimcima.

Tačnije, pokazalo se da je test 100 odsto tačan u predviđanju kod kojih pacijenata će se kancer vratiti.

Samo istraživanje u Velikoj Britaniji je još uvek u ranoj fazi, ali stručnjaci su ga nazvali „neverovatno uzbuđljivim“.

Kancer dojke je najčešći oblik bolesti širom sveta prema dobrotvornoj organizaciji Breast Cancer UK, ali postoji nada da će test poboljšati stopu preživljavanja.

Tim istraživača sa Instituta za istraživanje kancera (ICR) u Londonu sproveo je studiju na 78 pacijenata sa različitim tipovima ranog kancera dojke.

Test krvi otkrio je kancer 15 meseci pre nego što su se simptomi pojavili ili se bolest pokazala tokom skeniranja, prema rezultatima predstavljenim na konferenciji Američkog društva za kliničku onkologiju u Čikagu.

Najraniji kancer otkriven je 41 mesec pre nego što je skeniranje potvrdilo dijagnozu, prenosi Klix.ba.

POLA VEKA OD OSNIVANJA DRUŠTVA MULTIPLE SKLEROZE Oboleli u Srbiji leče se kao u najrazvijenijim državama

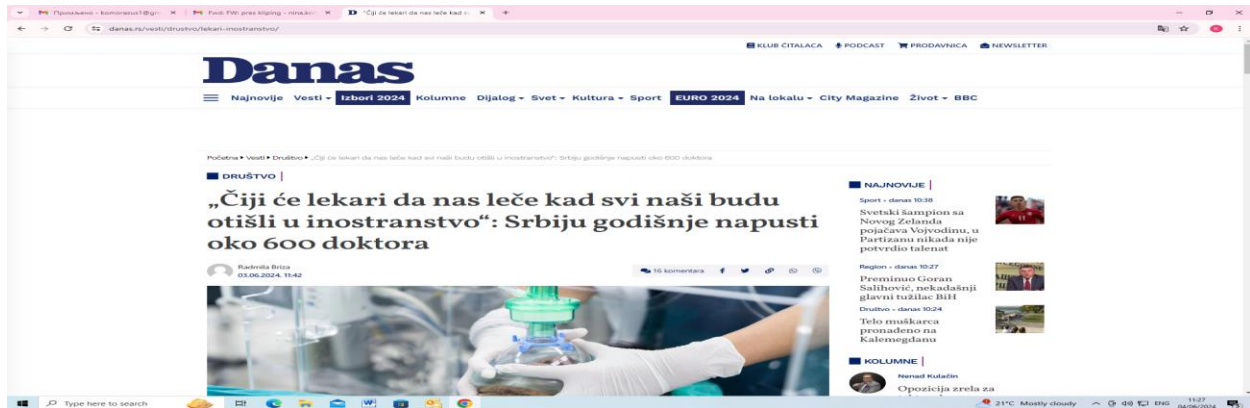
Danas je u našoj zemlji blizu 60 odsto pacijenata na nekoj od brojnih terapija za multiple sklerozu, a čak 40 odsto njih dobija visoko-efektivne lekove, što nas svrstava u rang sa najrazvijenim državama Evrope.

Multipla skleroza je hronična neurološka autoimuna bolest, najčešće se javlja između 20. i 40. godine života, ali se može manifestovati i u bilo kom drugom životnom periodu. Tok bolesti je nepredvidiv, a žene oboljevaju dva puta češće nego muškarci. Zbog progresije bolesti, veliki broj obolelih je u invalidskim kolicima. Kako bi se omogućio što bolji status svakog pacijenta sa ovim teškim neurološkim oboljenjem, pre 50 godina osnovano je Društvo multiple skleroze Srbije, koje je oslonac za svakog pacijenta. Iza njih su 18.262 dana neprekidne borbe.

- Nemoguće je izbrojati koliko je za tih 18.262 dana bilo radionica, savetovališta, konferencija za medije, brošura, edukativnih spotova, kongresa ili svečanih akademija, jer svaki dan je važan i svaki dan se računa. Mnogo pozitivnih stvari smo do sada zajedno uradili. Zahvaljujući svima, položaj osoba obolelih od multiple skleroze u Srbiji značajno je poboljšan u poslednjih nekoliko godina - istakla je predsednica Društva Jasmina Brajković.

Ono što se nije promenilo za prethodnih 50 godina jeste apsolutna posvećenost svih koji se bave obolelim pacijentima. Međutim, činjenica je da praktično do 1995. godine nisu postojali lekovi koji su mogli da modifikuju tok bolesti, da je učine blažom. Tek od te davne 1995. godine lekovi se pojavljuju u svetu, a Srbija ih je sporije davala pacijentima zbog raznih problema u kojima je zemlja bila. Ipak, poslednjih pet godina broj pacijenata koji se leče o trošku zdravstvenog osiguranja povećan je gotovo pet puta.

- Mi smo izuzetno ponosni što smo sada, za razliku od pre pet godina kada smo bili na poslednjem mestu u Evropi, apsolutno u rangu najrazvijenijih evropskih zemalja. Lečimo izuzetno visok broj pacijenata. Radi se o potrebi jednog multidisciplinarnog tretmana, što se najadekvatnije može ostvarivati pri univerzitetskim centrima. To bi podrazumevalo da se o pacijentima brinu neurolozi, medicinske sestre koje se posebno bave multiple sklerozom, ali i drugi zdravstveni radnici. Na taj način pacijent bi bio praćen od strane neurologa, ali i adekvatno praćen od radiologa, odnosno neuroradiologa i lekara drugih specijalnosti - napomenula je prof. dr Jelena Drulović, neurolog Univerzitetskog Kliničkog centra Srbije.

„Čiji će lekari da nas leče kad svi naši budu otišli u inostranstvo“: Srbiju godišnje napusti oko 600 doktora

Svake godine Srbiju napusti između 500 i 600 lekara, tvrdnja je čelnika Sindikata lekara i farmaceuta Srbije, ali i ostalih lekara koji se bave tom problematikom, dok je poslednje istraživanje o odlasku lekara Centra za politiku emancipacije, takođe, utvrdilo da u proseku iz zemlje ode oko 600 njih.

Poslednji u nizu čija je ispoved za Danas odjeknula i van granica Srbije jer je retkost da odlazeći lekari ili oni koji su već otišli iskreno govore za javnost o svojim razlozima za takav čin, svakako je i pedijatar Slobodan Maričić iz Novog Sada, koji je pre dvadesetak dana otišao u Sloveniju.

Važio je za odličnog stručnjaka, uključenog u važne projekte za unapređenje zdravstvenog sistema Srbije.

On je utoliko zanimljiv jer nije, kao većina njegovih kolega, napustio Srbiju zbog finansija, već zbog – zdravstvenog sistema u kojem je radio poslednje dve decenije. Otišao je sa pozicije pedijatra u Domu zdravlja Novi Sad, na istu poziciju u Mariboru.

Objasnio je da razume da zdravstvena politika u svetu nigde nije idealna, ali je siguran da u Srbiji može da bude mnogo bolje, i da postoje kapaciteti i kadrovi koji to mogu da isprate.

„Mislim da nema želje. Kada sam shvatio da ništa više ne mogu promeniti, da sam dao svoj maksimum u oblasti pedijatrije u Srbiji, a da mogu mnogo više da dam, odlučio da učinim to sve, ali na nekom drugom mestu“, rekao je, između ostalog, on za Danas.

LKS upozorila 2010. godine na odlazak lekara

Istovremeno, upitani za komentar odlaska dobrih lekara iz Srbije, naši stručnjaci, koji su ili su bili na pozicijama u zdravstvenom sistemu Srbije sa kojih su mogli da isprate funkcionisanje zdravstva u Srbiji, kažu da nisu iznenađeni, kao i da taj problem postoji godinama unazad.

Tatjana Radosavljević, pneumoftizilog i bivša direktorka Lekarske komore Srbije (LKS), podseća za Danas da je kao direktorka LKS još 2010. godina upozorila „šta nam se sprema“.

„Javnosti sam obznanila da će doći do ovoga i da ćemo ostati bez lekara. Prethodno smo napravili presek stanja i uradili projekciju. Sada smo svedoci do čega nas je dovelo propadanje zdravstvenog sistema. A to je da nam lekari odlaze u inostranstvo, kao što je to uradio i pedijatar Slobodan Maričić“, objašnjava ona za Danas.

Dodaje da je jedno od najvećih pitanja u ovom trenutku – ko će umesto svih lekara koji su otišli doći u Srbiju da nas leči?

Mogli smo da zaustavimo odlazak lekara

„Ukoliko i dođu, iz kojih zemalja će stići s obzirom na to da su plate u Srbiji niže nego što su to u EU i okruženju. Isti je slučaj sa medicinskim sestrama. Iz Srbije su otišle najstručnije, a zamenile ih prekvalifikovane frizerke, uz sva uvažavanja te profesije, koje su šest meseci pohađale tu prekvalifikaciju. Zbog svega toga opada kvalitet zdravstvene zaštite, a najviše trpe pacijenti. Imali smo 14 godina da reagujemo, ali nismo još zaustavili odlazak lekara u inostranstvo“, napominje naša sagovornica.

Njen kolega, Miljko Ristić, kardiohirurg i bivši direktor Univerzitetskog kliničkog centra Srbije, dodaje da „godinama unazad odlaze lekari u EU ili u okolne zemlje, pre svega u Sloveniju.“

Broj lekara u Srbiji nikada nije bio dovoljan

„Broj lekara u Srbiji nikada nije bio dovoljan, liste čekanja su zbog toga, između ostalog, toliko duge. Mislim da je osnovni razlog odlaska naših lekara to što su lekarske plate niske. To je za posao, pogotovu hirurški, kada je čitava hirurška ekipa u sali i po sedam sati, a neophodna osim fizičke kondicije i psihička koncentracija, nedovoljno. Mi kao zemlja imamo u proseku niže plate za sve profesije u odnosu na evropske zemlje, ali i one u okruženju“, ističe taj stručnjak i dodaje:

„Istovremeno, Srbija je dozvolila lekarima u državnom sektoru da rade popodne u privatnom. Teško je da radite od dva, tri sata, a onda nastavljate čitavo popodne negde drugde“.

Radan Stojanović, profesor Medicinskog fakulteta u Beogradu, sa druge strane, kaže da „ne zna da li odlaze najbolji lekari iz Srbije.“

„Njih ne bi trebalo gledati izolovano od pripadnika drugih profesija u zemlji. Ipak, generalno gledano, motivi lekara za odlazak iz zemlje na rad u inostranstvo su jednim delom profesionalne prirode, a drugim finansijski. Naš sistem bi trebalo da se prilagodi trendu odlaska lekara iz Srbije kako bi naši građani dobili kvalitetnu zdravstvenu uslugu, koju i zaslužuju“, naglasio je on.

Poslednjih 10 godina otišlo 6.000 lekara

Nedavno je predsednica Sindikata lekara i farmaceuta Srbije Gorica Đokić izjavila da je Srbiju u poslednjih 10 godina napustilo 6.000 lekara, što se poklapa sa već pomenutim rezultatima istraživanja o odlasku lekara.

„U Srbiji plate lekara najniže su u regionu, dok na 100.000 stanovnika imamo 283 lekara, što je znatno ispod proseka u zemljama Evropske unije. U poslednjoj deceniji svake godine Srbiju napusti od 200 do preko 700 lekara. U proseku Srbiju godišnje napusti više od 550 lekara. Našem zdravstvenom sistemu nedostaje veliki broj doktorra svih profila, iako na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje imamo 1.800 nezaposlenih lekara među kojima ima i specijalista“, kazala je Đokić.

Dodala je da država želi da popravi stanje u zdravstvu kroz nabavku opreme i izgradnju ili rekonstrukciju objekata, ali da na toj opremi nema ko da radi.

„U zdravstvenom sistemu trenutno nedostaje oko 5.000 zdravstvenih radnika, među kojima najmanje 1.000 lekara. Na 100.000 stanovnika imamo 283 lekara što je znatno ispod proseka zemalja Evropske unije, gde na taj broj ljudi postoji najmanje 400 lekara“, rekla je Đokić.

Istraživanje o odlasku lekara Centar za politike emancipacije iz 2022. godine govori, između ostalog, o tome da je jedan od glavnih pokazatelja odlaska lekara iz Srbije broj izdatih Sertifikata o dobrom glasu (GSC), u pitanju je potvrda LKS potrebna doktorima medicine prilikom prijave za rad u inostranstvo.

Prema rezultatima tog istraživanja, u desetogodišnjem periodu sertifikat je zatražilo 6.093 lekara, što je godišnji prosek 600 leekara.

Čak 762 lekara želelo je da ode 2015. godine

Kako se navodi, nagli skok rasta traženja sertifikata je 2015. godine kada ga je zatražilo 762 doktora.

Rezultati govore i o razlozima odsaka, a definisani su nezaposlenost, nasilje nad lekarima, mobing, (ne)zadovoljstvo, nemogućnost usklađivanja obaveza, porodičnog i ličnog života, zarada.

Kako je kad se ode na rad u inostranstvo, pre dva dana objasnio je upravo pedijatar Maričić, koji je za Danas rekao:

„Prvi put se osećam kao lekar i mogu da radim svoj posao za šta sam se školovao“.

ПОЛИТИКА

Dijagnozu dijabetesa svake godine dobije 250 dece

Deca do punoletstva imaju pravo da dođu u Bukovičku banju na 21 dan rehabilitacije o trošku osiguranja

Broj obolelih od dijabetesa u svetu, ali i u Srbiji, raste svake godine, a dijagnozu ove bolesti godišnje kod nas dobije i 250 mališana. Udruženje roditelja dece i mladih obolelih od dijabetesa Srbije „Alarm“, organizacija koja okuplja roditelje, odnosno staratelje obolele dece, saopštilo je da se zalažu da svakom novoobolelom detetu budu obezbeđeni senzori i pumpe o trošku zdravstvenog osiguranja, kao što je to slučaj u Evropskoj uniji i u okruženju.

– Mi, roditelji koji imamo decu sa dijabetom, znamo koliko puta moramo tokom noći da budemo oprezni, pogotovo ako je dete prehladeno, jer se to odmah odražava na nivo šećera u krvi. Tada nema spavanja, šećer mora stalno da se prati. U tom procesu nam mnogo pomaže senzor, koji konstantno meri nivo šećera i signalizira kada šećer padne ili skoči. Sa druge strane, kroz pumpu deca dobijaju insulin i ne moraju tokom dana da se sami bockaju pet ili više puta. U Srbiji senzori i pumpe ne mogu da dobiju sva deca, jer postoje određeni kriterijumi. Neki od njih uslovljavaju da tromesečni šećer bude veći od 7,6 mmola, što po meni nije dobro. Ako je detetu nivo šećera ispod ove granice, lekar će konstatovati da je šećer dobro kontrolisan i tada se takvom detetu ne bi dodelila pumpa. To moramo što pre da promenimo, za dobrobit naše dece – upozorava Miroslav Stević, predsednik udruženja „Alarm”, čiji sin Mihajlo ima dijabetes tipa 1.

Specijalna bolnica za rehabilitaciju „Bukovička banja” u Aranđelovcu, jedina je ustanova u Srbiji specijalizovana za produženo lečenje, edukaciju i rehabilitaciju dece koja boluju od dijabetesa, a ove godine obeležavaju 35 godina postojanja dečjeg odeljenja za lečenje šećerne bolesti.

– Zbog lekovitih karakteristika mineralne vode, kod nas dolaze deca sa dijabetesom. Voda pomaže ulasku šećera u ćeliju, a samim tim i njegovom iskorišćenju i smanjenju nivoa šećera u krvi. Mi je koristimo kao pomoćno lekovito sredstvo. Sva deca koja dolaze kod nas su u najvećem broju na insulinu. Svake godine deca do punoletstva imaju pravo da dođu na 10 dana rehabilitacije o trošku osiguranja. Međutim, onog trenutka kada se nekom detetu dijagnostikuje dijabetes, ima prava na 21 dan dolaska u banju, kada je potrebno više vremena da se ta deca, odnosno roditelji, obuču kako živeti sa šećernom bolešću, kakva ishrana treba da bude, kako se daje i koja količina insulina, kada se meri šećer. Edukacija je osnov boravka u Bukovičkoj banji. Naš tim, koji čine pedijatri, nutricionisti, fizioterapeuti, medicinske sestre i psiholozi, uključen je u proces edukacije dece sa dijabetesom i njihovih roditelja – objašnjava dr Slobodan Prodanović, direktor Specijalna bolnica za rehabilitaciju „Bukovička banja”.